

Page: 5

Reach: 288000

Country: SLOVENIA

Size: 998 cm2

1 / 3

NARA PETROVIČ, PISATELJ, KI SI PRAVI FEKOLOG

Milijardo evrov splaknemo v straniščno školjko

Visoki ekološki standardi, ki jih država še ne razume – Edini pravi način opravljanja potrebe je v čepečem položaju – Znanstveni pristop do človeških iztrebkov rodi sadove

Katja Petrovec

Je človek, ki si upa živeti drugače kot večina, saj je raziskal, zakaj je tako bolje in za človeka naravno. Tako je pred leti nastala prva knjiga, Človek: navodila za uporabo, danes pa je zunaj že njen četrti in izpopolnjeni ponatis. V njej se brez sramu poglobi v naš način opravljanja potrebe, sedenja, umivanja zob, v boso hojo, čustva in čutila. To je človek, ki je iz Estonije pripeljal akcijo Očistimo Slovenijo v enem dnevu, ki že osem let stopa bos po travi in mestnih tleh, ki med zobmi grizlja lese- no paličico, si s tal utrga listič rastline in ga poje, ki neizmerno rad srfa, potuje po svetu, a danes ne več iz kaprice, ampak le še na povabilo. Tehnologije ne zavrača, nasprotno, prepričan je, da je pomembna za kakovost bivanja ljudi in za izboljšanje narave. Živi v razkošni preprostosti, prejel je že dve nagradi za najboljši esej, s skupino somišljenikov pa

vztrajno dela pri vzpostavitvi ekološkega naselja v slovenski Istri. Sedaj se končno zdi, da lahko ideja zaživi.

Še vedno živite v prikolici?

»Preselil sem se v hišo na Hrvoje, ki jo kupujemo s skupino ljudi in v katero se bom trajno preselil. Sem pa zadnjih nekaj dni prespal v prikolici, ki je na drugi lokaciji v slovenski Istri, in opazil sem, kako sem v hiši pogrešal škrbljanje dežja po strehi, šum vetra, petje slavčkov, ki se sliši skozi tiste nestene prikolice. A se kljub temu želim preseliti v hišo, ker želim delati pri projektu ekološkega naselja s temi čudovitimi ljudmi.«

Bo tudi ta hiša del ekološkega naselja?

»Hišo bomo uporabljali začasno za bivanje, da usposobimo bližnjo lokacijo, kjer bo ekološko naselje, kasneje pa bo služila kot točka za raziskovalce, študente, inštitute, ki jih zanima pojem trajnosti in bi ga radi raziskali v realnem okolju v povezavi z drugimi disciplinami. Naša vizija je, da se ekološko naselje ne more razvijati ločeno od Slovenije, zato ga navezujemo na trajnostni park, ki bo raziskovalni in izobraževalni center, ekološko naselje pa vzor trajnostnega bivanja.«

Ekološko življenje

Vsebujejo taka naselja vse civilizacijske napredke, na primer kanalizacijo, elektriko, ali to pridobivajo stanovalci sami?

»Želimo uvesti napredni sistem kompostiranja iztrebkov, pri katerem pridobivaš plin, ki ga lahko uporabiš v gospodinjstvu. Iztrebke skompostiraš na ustrezen način in jih vrneš na njihve ali v sadovnjake. Še 150 let nazaj so človeški iztrebki veljali za boljše od živalskih, danes pa jih splakujemo v stranišča. Tako pridemo do problema, da če nimaš rastlinske čistilne naprave, ti vodovod ne bo priklopil vode, mi pa take

čistilne naprave ne potrebujemo, če imamo kompostno stranišče in bomo uporabili le ekološka čistilna sredstva, ki se hitro razgradijo. Ko jim opišeš, da boš poskrbel za vse iztrebke, za urin, odplake iz gospodinjstva, ker imaš daleč najvišji ekološki standard, kot ga lahko država danes sploh razume, te bodo poskusili spustiti na nižji ekološki standard, samo zato, ker te ne razumejo. Ko sem govoril z ljudmi v Švici, je pri njih popolnoma samoumevno in normalno, da imaš kompostno stranišče. Glede elektrike smo imeli debato, ali se priključiti ali ne. Jaz nisem za odklapanje, sem za povezo- vanje sistemov.«

Marsikomu se najbrž zdi, da živite revno, ker živite v prikolici, kaj odgovarjate takim ljudem?

»S starim rekom, modrec vidi več z dna vodnjaka kot tepec z vrha planine. Mogoče živim na dnu vodnjaka, ampak mi izostrenost čutov, širina zavedanja, znanje, ki sem ga pridobil skozi bivanje v naravi, omogočajo, da uživam v malenkostih, ki jih ljudje niti ne opazijo. Jaz vidim rože, metuljčka, poznam vrste rastlin, utrgam listič in ga pojem, hodim bos in zato je vsak moj korak nova izkušnja, ljudje pa tega ne morejo razumeti, ker so zaprti v strah pred naravo, izolirani od nje in se ne morejo sprostiti v njej.«

Kaj vam pomeni oznaka ekološko življenje?

»To najlažje razumemo, če primerjamo besedi ekologija in ekonomija. Ekologija je veda o domu, ekonomija pa je zakon o domu. Da bi lahko uvajal zakone o domu, moram razumeti dom. Dom pa v tem kontekstu pomeni naravo, to, od česar smo odvisni. Če razumem, kako razni elementi narave delujejo v odnosu do mene, potem lahko do njih vzpostavim pravilno držo in si postavim neke norme, zakone, ki se jih držim, da ohranjam sebe in naravo. To naj bi

Page: 5

Reach: 288000

Country: SLOVENIA

Size: 998 cm2

2 / 3

bila ekonomija, ki pa je postala v današnji družbi sama sebi namen. Obračanje denarja, metanja dreka po zraku. Vedno podam primer kmeta, ki pripelje gnoj na njivo in preden ga vrže na njivo, ga nekajkrat vrže v zrak, da vidi, kakšen je. Tako po naključju opazi, da ga je padlo več na tla, kot ga je vrgel v zrak. Obsedeno začne metati drek po zraku in čez nekaj mesecev ima dva kupa gnoja, vzhičen pove drugim in vsi kmetje začno metati drek po zraku in le majhen delček ga dajo na njive. Danes polno ekonomistov meče drek po zraku, 98 do 99 odstotkov svetovnih financ ne služi ničemur, le po zraku frčijo. Denar vlagajo, da dobijo denar, ne pa da dobijo nekaj stvarnega, iz tega potegnejo neko dejavnost, ki bi prinesla denar. Ekonomija se je oddaljila od ekologije, ker ta deluje drugače. Recimo, jaz pridelam iztrebek, ga skompostiram in potem ga vrnem rastlinam. Večkrat ko se ti krogi kakovostno ponovijo, močnejše in bogatejše je kroženje organske snovi v naravi in hitreje ta raste. Izračunal sem, da gre več kot milijarda evrov letno le za to, ker serjemo na tak način, kot smo navajeni.«

Kako ste se sploh začeli zanimati za iztrebke?

»Dolgo sem kakal čepce, kasneje pa sem prebral, da je anatomsko to edini pravi način človeka za kakanje. Ko sem se poglobil v raziskave, sem videl, da je zadeva dejansko pomembnejša, kot si upamo priznati. Ko sem začel pisati o tem, sem bil najprej hudomušen, potem pa sem videl, da mi pišejo ljudje z resnimi problemi. S hemoroidi, z zaprtji ... Včasih so se tega rešili le tako, da so začeli čepeti na stranišču ali so se približali čepčemu položaju. Ta izkušnja, ki je ljudem prinesla toliko dobrega, me je pripeljala v nadaljnje raziskovanje tematike, opazovanje, kako to delajo druge.«

Je materiala dovolj?

»Ogromno. Zdravniki so, ki to preučujejo, celo pri nas se v ambulantah že najde kakšna slika priporočenega položaja pri kakanju. Zdravnica s Kosova mi je povedala, da ko so začeli tam vpeljevati sedeča stranišča,

je imela ogromno pacientov, ki so prihajali s porezanimi zadnjicami, ker so bili do takrat navajeni kakati čepce in sede sploh niso mogli, zato so plezali na školjke, te niso bile dobro pritrjene in se je vse polomilo.«

Ste prišli kdaj do odgovora, zakaj se ljudem gnusi lastno blato?

»Ljudje navajajo argumente z antibiotiki, ki jih uživajo, raznimi kemikalijami. Takrat pogledam človeka in rečem, požrli ste kemikalijo, kate-re le delček je ostal v iztrebkih, še naprej boste uživali kemikalije, iztrebka pa ne bi dali na svoj vrt. Kaj ne morete povezati v glavi, da nekaj ne deluje? Če je iztrebek pravilno skompostiran, se veliko kemikalij veže na ogljikove vezi in postanejo delno inertne. Strah prihaja iz nevednosti. A vsaka resnica gre skozi tri faze, najprej se ji posmehujejo, potem ji goreče nasprotujejo, na koncu pa jo sprejmejo za samoumevno.«

Kje ste pridobivali vsa ta znanja? Vas strokovnjaki jemljejo resno?

»Marsikdo me gleda s cinizmom, s posmehom, jih je pa vse več, ki zato, ker študije o tem objavljajo v resnih časopisih in znanstvenih publikacijah, ugotavljajo pomen stvari, o katerih pišem že deset let. Neki švedski inštitut je objavil zelo poglobljeno študijo o uporabi urina v kmetijstvu, ki ga prav tako zagovarjam, zato citiram te študije. Moji zobni štetkici, drevesni paličici, so se najprej posmehovali. Na srečo imam zelo odprto zobozdravnico in mi je kazala štetko, kakršno priporočajo zobozdravniki. Zelo je podobna tej, ki jo imam jaz, le da si lahko jaz naredim večjo ali manjšo zastonj, v naravi. Sedaj le še čakam, prosim kakšnega stomatologa, da naredi doktorat iz slovenskih rastlin, dreves, grmovnic, kako njihove fizikalne značilnosti vplivajo na zobe. Za eno zobno štetko nastane do pet kilogramov plastičnih odpadkov, ki so nerazgradljivi.«

Postavimo si meje

Je bil človek kdaj resnično del narave ali si jo je vedno skušal prikrojiti po svoje?

»Thom Hartmann je genialen avtor. Piše o mladih in starih kulturah ali civilizacijah. Stare civilizacije obsta-

jajo po njegovih raziskavah tisočletja, celo desetisočletja in več. S pogleda mladih civilizacij, kar smo mi, so to primitivne kulture. Dejansko pa je edina razlika med njimi in nami ta, da so si one znale postaviti meje, mlade kulture pa so vedno zašle ali so si nehale postavljati meje. Naj gre za rimsko cesarstvo, Grčijo, Maje, Mezopotamijo, slavno civilizacijo z Velikonočnih otokov. Zato sem po novem kritičen do vseh religij na svetu, čeprav sem bil včasih zelo religiozen, ker oddaljujejo človeka od realnosti sveta in ga zabi-bajo v ideologije, ki nimajo povezave s stvarnostjo. Mlade civilizacije so postale izkoriščevalske do okolja in so same sebe vodile v propad. Nobena mlada civilizacija ni preživela in tudi naša ne bo, ker si ne postavljamo mej.«

Govorimo, da človek teži k napredku. Se starejše civilizacije ustavijo na neki stopnji in jim zato pravimo primitivne?

»Izračunajte 256 krat 33. Še 56 krat 2 ne znajo ljudje na pamet izračunati. Potem pa govorimo, da napredujemo. Napredujejo naši pripomočki, če pa rečete ključnemu človeku, naj preteče 15 kilometrov ali naredi stojo na glavi, tega ne bo mogel. Intelktualno in čustveno smo vedno bolj hromi. Ustvarjamo pogoje za stroje, ravna tla, ki so dobra za kolesčke, naša stopala pa hromijo. Ljudje me sprašujejo, zakaj sem bos, pa odvrnem, zakaj so oni obuti. Ste raziskali stvar? Ste prebrali kakšno študijo o koristih obute hoje? Ste poskusili eno in drugo, ste dovolj časa vztrajali, da ste opazili razliko? Ko postavim nekaj vprašanj, jim odvrnem, veste, jaz sem v to vložil čas, preštudiral, posvetoval sem se s strokovnjaki, preizkusil in sem bos. Na vseh področjih našega življenja je tako, nihče se ni poglobil in razumel, le čredi sledimo.«

Vas še ogovorijo, ko vas vidijo bosega?

»Sedaj že redko kdo, ker tako samozavestno hodim bos, da ne opazijo. Če pa me kdo nagovori, sem vesel in se imam o čem pogovarjati. Sicer pa nas je vse več bosih, tudi teku bosonogcev se pridruži vse več ljudi.« ■

Page: 5

Reach: 288000

Country: SLOVENIA

Size: 998 cm2

3 / 3

Nara Petrovič bos na Špiku: »Ljudje me sprašujejo, zakaj sem bos, pa odvrnem, zakaj so oni obuti.«